

Kansliavdelningen

SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN

Handläggare: Lisbeth Westerlund
Tfn: 08-508 25 016

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2006-03-03

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
2006-03-21
DNR 106-776/2005

Till
Socialtjänstnämnden

"Super-Nanny" till barnfamiljer

Svar på remiss av motion av Ewa Samuelsson (kd)
(1 bilaga)

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen.

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Ewa Samuelsson förelår i sin motion att kommunfullmäktige ska besluta att ge stadsdelsnämnderna i uppdrag att utreda behovet av och efterfrågan från barnfamiljer för en kommunal Super-Nanny.

Förvaltningen instämmer i motionärens uppfattning att det är viktigt att samhället ger föräldrar stöd att vara bra föräldrar. Det finns idag goda möjligheter att få stöd genom socialtjänsten. Det finns även möjlighet att få stöd utan att registreras av socialtjänsten. Detta stöd skulle kunna utökas. Det kan finnas anledning att staden överväger utveckling av ytterligare föräldrastöd för barn i olika åldrar för att förebygga psykisk ohälsa hos stadens barn och ungdomar.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialtjänstnämnden för yttrande överlämnat motion från Ewa Samuelsson (kd) om "Super-Nanny" till barnfamiljer. Remisstiden går ut den 1 april 2006.

Ärendet har även remitterats till utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta, Maria-Gamla stan och Älvsjö.

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom kansliavdelningen i samarbete med staben för utredning och projekt samt kund- och individorienterade verksamheter.

Motionen i sammanfattning

Ewa Samuelsson (kd) skriver i sin motion att många människor lever under hård press i storstadens höga tempo. Detta medför att såväl barn som vuxna blir stressade vilket självfallet inverkar negativt på livskvaliteten. Många föräldrar skulle till och från behöva stöd i sin föräldraroll.

Ett tidigt stöd till familjen är alltid bäst. Ett förhållandevis enkelt stöd som man har kunnat se genom amerikanska men även svenska TV-program är de så kallade "Nannys" som kommer hem till familjen och ger stöd i föräldrarollen. Det handlar om hjälp att sätta gränser och få struktur på ett stressigt vardagsliv.

Kommunen skulle kunna erbjuda Nannys till familjer på ett sådant sätt att det inte blir ett alltför stort steg att ta för att få hjälp. En Nanny ska ses som en förebyggande insats så att experter och socialtjänst inte behöver kopplas in.

Familjerådgivningen fyller en viktig funktion och därför får väntetiden för det första besöket inte överstiga tre veckor. Genom en familjerådgivningspeng skulle utbudet av rådgivare kunna öka och väntetiden därmed kortas.

Kristdemokraterna föreslår kommunfullmäktige besluta att ge stadsdelsnämnderna i uppdrag att utreda behovet av och efterfrågan från barnfamiljer för en kommunal Super-Nanny.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen instämmer i motionärens uppfattning att det är viktigt att samhället ger föräldrar stöd att vara bra föräldrar. Det finns idag goda möjligheter att få stöd genom socialtjänsten. Det finns även möjlighet att få stöd utan att registreras av socialtjänsten. Detta stöd skulle kunna utökas. Det kan finnas anledning att staden överväger utveckling av ytterligare föräldrastöd för barn i olika åldrar för att förebygga psykisk ohälsa hos stadens barn och ungdomar.

Det finns möjlighet att få god hjälp att få stöd som förälder från socialtjänsten, exempelvis på följande sätt.

- I stadsdelsförvaltningar som har familjecentral kan småbarnsföräldrar få kvalificerat stöd i föräldrarollen från barnskötare/ förskollärare/ specialpedagog/ socionom – personalsammansättningen ser lite olika ut i olika stadsdelsförvaltningar. Detta stöd är inte ett bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL) och ges utan att den enskilde registreras som ett ärende i socialregistret.
- De stadsdelsförvaltningar som inte har familjecentraler har som ett led i det förebyggande arbetet upparbetat samarbete med landstingets mödra- och barnhälsovård. Formerna för och omfattningen av samverkan varierar.
- Man kan få en kontaktperson för stöd i föräldrarollen i det egna hemmet. Detta stöd är ett bistånd enligt SoL som vårdnadshavare måste ansöka om. Det är vanligt att man kan få en kontaktperson som stöd 10 – 20 timmar per månad. Kontaktpersoner är "bra och rediga" lekmän som ska ha erfarenhet av barn/ungdomar genom sitt arbete eller genom egna barn/ungdomar. De kan betraktas som första hjälpen vid behov av socialtjänstens stöd. En kontaktperson kan dock även utgöra ett viktigt komplement till mer genomgripande insatser från socialtjänstens sida.
- Det går också att få hem en "expert" till det egna hemmet via socialtjänsten. Detta är som regel ett bistånd enligt SoL. De flesta stadsdelsnämnderna i Stockholm har egna familjepedagoger eller familjebehandlare anställda och vissa stadsdelsnämnder har socionomer anställda som enbart arbetar med riktat föräldrastöd i öppenvård (enligt SoL).

Alla ovan nämnda funktioner kan ge stöd i större eller mindre omfattning **hemma hos barnfamiljerna**. Deras uppdrag är att ge stöd och lära föräldrarna hur de bättre kan hantera konflikter och sätta gränser inom familjen samt lära föräldrarna hur de bättre kan stödja sina barns hälsa och utveckling.

Inom HVB barn och ungdom arbetar man med familjer som har beviljats bistånd från stadsdelsförvaltningarna och tillhör utsatta grupper. Inom enheten har arbetsmetoder utvecklats för att möta barn- och tonårsföräldrar med behov av stöd i föräldrarollen och som har en sviktande omsorgsförmåga. Vid behov arbetar man i familjernas hem exempelvis genom att behandlingsassistenter medverkar i familjens vardag efter ett schema.

Stadsdelsförvaltningarna erbjuder även Komet Föräldrastöd i cirkelform tillsammans med andra föräldrar och två gruppleddare. Komet är ett föräldraträningsprogram som bygger på att förbättra kommunikationen mellan föräldrar och barn. Deltagande i Komet föräldracirkel är inget bistånd och man blir inte registrerad i socialregistret.

Den här formen av föräldraträning har fått mycket goda resultat i utvärderingar gjorda av forskare. Komet föräldracirkel riktar sig till föräldrar som har barn mellan 3 – 12 år. Komet är dock i ständig utveckling och det är tänkt att föräldracirkel även ska kunna erbjudas till föräldrar med äldre barn/ungdomar. Komet är ett projekt som drivs av socialtjänstförvaltningen genom Precens.

Projektmedlen upphör vid utgången av år 2006. Förvaltningen har i ärendet Budgetunderlag 2007 med inriktning för 2008 och 2009 som behandlas av socialtjänstnämnden den 21 mars 2006, föreslagit att resurser tillförs socialtjänstförvaltningen för att säkra fortsatt utveckling och ge stöd till pågående verksamhet på stadsdelsförvaltningarna.

I Sverige finns en lång tradition av att främja barns hälsa och utveckling genom stöd till familjen, exempelvis genom barnbidrag, barnhälsovård och förskola. Inte förrän på senare år har forskningen kunnat visa att föräldrastöd i form av strukturerade föräldrakurser gynnar barnens hälsa. Statens folkhälsoinstitut har i utredningen ”Nya verktyg för föräldrar – förslag till nya former av föräldrastöd”, 2004:49, tagit upp hur stödet till föräldrar i Sverige kan förbättras och föreslår att föräldrar ges stöd i form av föräldrakurser.

Förvaltningen delar Folkhälsoinstitutets bedömning att det är angeläget att ge föräldrar stöd i föräldrarollen. Då forskningen visat att föräldrastöd i form av strukturerade föräldracirklar ger bra resultat talar detta för en fortsatt utveckling av föräldrastödet med denna inriktning. Det kan därutöver finnas behov av stöd i annan form. Sådana möjligheter finns redan idag vilket redovisats ovan. Om staden ska utveckla nya former av föräldrastöd är det viktigt att stödet ges utifrån metoder som forskningen visat fungerar.

Ewa Samuelsson (kd) förslår även i sin motion att en familjerådgivningspeng ska införas för att utbudet av rådgivare ska öka och väntetiden därmed minska.

Förvaltningen menar att arbetet som familjerådgivare kräver stor erfarenhet av arbete med människor i kris och människor med relationsproblem. En förutsättning för att en enskild rådgivningsverksamhet ska anses utgöra familjerådgivning är därför enligt bestämmelserna i SoL att denna bedrivs yrkesmässigt. Med yrkesmässigt menas att rådgivning ges av professionell rådgivare och att verksamheten är av varaktig karaktär samt riktar sig till ett större antal personer.

Förvaltningen ser emellertid inga hinder att ha andra och fler utförare än stadens egen familjerådgivning utifrån bestämmelserna i SoL. Kommunfullmäktige kan självfallet besluta om införande av familjerådgivningspeng och upphandling av flera utförare av familjerådgivning som ett komplement till stadens egen familjerådgivning.

Motsvarande modell finns vad gäller äldreomsorgspengen där olika utförare kan väljas av den enskilde. Ett biståndsbeslut finns dock som grund för uppdraget till utföraren. Vad gäller familjerådgivning, som inte beviljas som bistånd och där den enskilde även kan vara anonym, är att det i det ramavtal som träffas mellan staden och respektive utförare som man närmare måste ange hur familjerådgivningen ska utformas.

Förvaltningen ställer sig däremot mer tveksam till Ewa Samuelssons (kd) bedömning att väntetiden skulle minska med fler utförare. Den ökade tillströmningen till Familjerådgivningen är enligt förvaltningens uppfattning skälet till lång väntetid. Verksamheten bedrivs ytterst effektivt och det finns även en rutin för att erbjuda återbudstider till köande. De flesta återbuden ges dock med mycket kort varsel och beror oftast på sjuka barn varför dessa tider inte fullt ut kan fyllas med köande. Om väntetiderna ska kunna nedbringas måste resurserna till familjerådgivning öka. Under 2006 har Familjerådgivningen tillförts ytterligare resurser för att korta väntetiderna.

Sammantaget anser förvaltningen att Ewa Samuelsson (kd) i sin motion tar upp angelägna frågor om hur stödet till föräldrar ska kunna förbättras för att skapa förutsättningar för en god såväl fysisk som psykisk hälsa hos barn och ungdomar. Det finns redan idag goda möjligheter till stöd men det är viktigt med utveckling inom området. Inom socialtjänsten finns hög kompetens om barns utveckling och behov som det är angeläget att ta tillvara vid fortsatt utveckling av stadens föräldrastöd.

Bilaga

Motion från Ewa Samuelsson (kd) om ”Super-Nanny” till barnfamiljer.